Az Európai Unió
Hivatalos Lapja

HU
C sorozat

C/2025/3167

2025.6.20.

A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása a török polgármesterek letartóztatásáról és a helyi demokrácia elleni támadásról Törökországban

(C/2025/3167)

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

mivel

A) Ekrem İmamoğlu isztambuli polgármestert 2025. március 19-én több mint száz török helyi tisztviselővel és polgárral együtt letartóztatták, az ellene felhozott vádakat pedig az isztambuli ügyészség megerősítette, aminek következtében 2025. március 23-án felmentették hivatalából.

B) Isztambul polgármestereként és a Török Önkormányzatok Szövetségének elnökeként Ekrem İmamoğlu vezető szerepét széles körben összekapcsolják azzal a törekvéssel, amelynek célja a pluralizmuson, az igazságosságon, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásán alapuló Törökország megteremtése.

C) Az, hogy visszavonták Ekrem İmamoğlu egyetemi diplomáját – az elnökjelöltek számára követelmény, hogy rendelkezzenek diplomával –, ugyanakkor pedig korrupció és terrorizmus vádjával tartóztatták őt le, egyértelműen jelzi ügyének átpolitizálását.

D) Ekrem İmamoğlu letartóztatása egy újabb lépés az ellenzéki polgármesterek letartóztatásának és menesztésének jelenlegi folyamatában, amelynek keretében a 2023. márciusi helyhatósági választások óta 14 megválasztott polgármestert váltottak fel az állam által kinevezett megbízottakkal.

E) Az ellenzéki polgármesterek elbocsátását egymást követő véleményeiben az RB, valamint az Európai Bizottság, az Európai Parlament, a Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa és az Európa Tanács Velencei Bizottsága is a helyi demokráciával összeegyeztethetetlen gyakorlatként ítélte el.

F) Törökország rendszeresen visszaél a terrorizmus elleni jogszabályokkal, hogy választott tisztségviselőket, ellenzéki politikusokat és emberi jogi aktivistákat vegyen célba, amint azt az ENSZ különmegbízottja és a Velencei Bizottság is észrevételezte.

G) Uniós tagjelölt országként Törökországnak a demokrácia és a jogállamiság legmagasabb szintű normáinak kell megfelelnie. A helyi demokrácia és a hatékony többszintű kormányzás politikai hovatartozástól függetlenül e normák alapvető eleme,

1. határozottan elítéli a helyi ellenzéki vezetők, köztük Ekrem İmamoğlu isztambuli polgármester letartóztatását és őrizetbe vételét. Ezek a demokratikus szabályok súlyos megsértését és a választópolgárok akaratának nyilvánvaló semmibevételét jelentik. Az ellenzéki politikusok szisztematikus célbavétele alapjaiban fenyegeti a demokratikus társadalmakat;

2. sürgeti a török hatóságokat, hogy haladéktalanul bocsássák szabadon Isztambul polgármesterét és a politikai okokból fogva tartott ellenzéki politikusokat, és felszólítja a hatóságokat, hogy vessenek véget minden politikai indíttatású büntetőeljárásnak és a helyi hatóságokra gyakorolt indokolatlan nyomásgyakorlásnak. Az igazságszolgáltatás méltányosságának és pártatlanságának biztosítása alapvető fontosságú a demokratikus intézményekbe vetett közbizalom fenntartásához;

3. szolidaritást vállal minden olyan helyi vezetővel, aki indokolatlan nyomásgyakorlással és üldöztetéssel szembesül. Elismeri kulcsfontosságú szerepüket választópolgáraik demokratikus akaratának képviseletében, és hangsúlyozza függetlenségük megóvásának szükségességét. Támogatásáról biztosítja az isztambuliakat és mindazokat Törökországban, akik elkötelezettek a helyi demokrácia jövője mellett, amit a helyi választások rendkívül magas részvételi aránya is tükröz;

4. kiáll a demokráciáért tüntető törökországi polgárok mellett, és hangsúlyozza a gyülekezés és a véleménynyilvánítás alapvető szabadságának fontosságát. Sürgeti a hatóságokat, hogy hagyjanak fel a tüntetők és újságírók elleni elnyomás minden formájával;

5. kiemeli, hogy ezek a letartóztatások és a központi kormányzat egyéb, az ellenzéki önkormányzatok hatásköreinek és erőforrásainak korlátozására irányuló kísérletei károsak a helyi kormányzás minőségére, átláthatóságára és munkavégzésére. Az önkormányzati intézmények meggyengítése hátrányosan érinti a törökországi polgárok millióinak mindennapi életét;

6. üdvözli az Európai Parlamentnek a törökországi polgármesterek közelmúltbeli elbocsátásáról és letartóztatásáról szóló állásfoglalásában (2025/2546(RSP)) ([1]) az Európai Bizottság főképviselőjéhez/alelnökéhez intézett felhívását, amelyben korlátozó intézkedések meghozatalát szorgalmazza a megbízotti szerepet betöltő és az őket kinevező török tisztviselőkkel szemben; kéri az Európai Bizottság főképviselőjét/alelnökét, hogy fontolja meg korlátozó intézkedések bevezetését az EU globális emberi jogi szankciórendszere keretében.

7. támogatja az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusának a *törökországi polgármesterek elbocsátásáról* szóló, 2025. március 27-i nyilatkozatában megfogalmazott kéréseket;

8. sürgeti az Európai Bizottságot és a Tanácsot, hogy vizsgálják felül a Törökország csatlakozási folyamatával kapcsolatos további lépéseket, tekintettel arra, hogy a török kormány jelenleg figyelmen kívül hagyja az uniós tagság alapvető kritériumait. Hangsúlyozza, hogy az alapvető jogok terén tapasztalható folyamatos visszalépések miatt újra kellene gondolni Törökország részvételét az EU pénzügyi és intézményi programjaiban;

9. a Régiók Európai Bizottsága delegációt indít Törökországba, amely látogatást tesz Ekrem İmamoğlu bebörtönzött polgármesternél, és ezzel konkrét formában kifejezi az RB szolidaritását és támogatását az összes bebörtönzött török helyi szereplő mellett;

10. újólag megerősíti elkötelezettségét a helyi demokrácia előmozdítása és védelme mellett Törökországban, amely az EU stratégiai partnere és uniós tagjelölt ország. Vállalja, hogy a Törökországgal fenntartott kapcsolatokkal foglalkozó munkacsoportján keresztül továbbra is együttműködik a Törökországban demokratikusan megválasztott helyi vezetőkkel a demokratikus elvek helyi szintű tiszteletben tartásának és érvényesítésének biztosítása érdekében;

11. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt a sürgős állásfoglalást az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Bizottság főképviselőjének/alelnökének, az EU Tanácsa magyar, lengyel és dán elnökségének, valamint a török hatóságoknak, és gondoskodjon az állásfoglalás török nyelvre történő lefordításáról.

Brüsszel, 2025. április 3.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke
TÜTTŐ Kata

([1]) https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/2546(RSP).